

บริการสุขภาพที่เป็นมิตรสำหรับวัยรุ่นและเยาวชน คืออะไร?

บริการสุขภาพที่เป็นมิตรสำหรับวัยรุ่นและเยาวชน (Youth Friendly Health Services: YFHS) คือ บริการสุขภาพที่ตอบสนองความต้องการของวัยรุ่นและเยาวชน เหตุที่ต้องมีบริการนี้เพราะในอดีต วัยรุ่นไม่สามารถเข้าถึงบริการ ไม่รู้ข้อมูลแหล่งบริการ บางครั้งผู้ให้บริการไม่มีความเป็นมิตร ส่งผลให้การเจ็บป่วยรุนแรงขึ้น และเสียชีวิต

พ.ร.บ.การป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น พ.ศ.2559 กำหนดให้สถานบริการต้องจัดบริการที่เป็นมิตรสำหรับวัยรุ่น โดยมีบริการข้อมูลข่าวสารความรู้ด้านอนามัยการเจริญพันธุ์ และบริการให้คำปรึกษา รวมทั้งจัดบริการที่ได้มาตรฐาน ตั้งแต่การคุมกำเนิด การยุติการตั้งครรภ์ ดูแลสุขภาพอนามัยในระหว่างตั้งครรภ์ ระหว่างคลอด และหลังคลอด

ส่วนนิยามขององค์การอนามัยโลก (World Health Organization: WHO) ประกอบด้วย นโยบายที่เป็นมิตร บริการและผู้ให้บริการที่เป็นมิตร สถานที่ตั้งอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ปลอดภัย เดินทางสะดวก มีความเป็นส่วนตัว ไม่ทำให้สังคมและชุมชนมองวัยรุ่นและเยาวชนในแง่ลบ วัยรุ่นและเยาวชนสามารถให้คำยินยอมการรักษาด้วยตนเอง มีการลงทะเบียนที่ง่ายและปกปิด สามารถเก็บและค้นข้อมูลย้อนหลังได้ ระยะเวลาารรับการรักษาสั้น ระบบส่งต่อรวดเร็ว

ผู้ให้บริการสามารถให้บริการส่งเสริมสุขภาพ ป้องกันโรค รักษาและดูแลตามสภาพแวดล้อมเป็นรายบุคคล มีทักษะในการติดต่อสื่อสาร เข้าถึงง่าย ใจดี อุทิศเวลาให้กับผู้รับบริการ ให้ข้อมูลและสนับสนุน พร้อมทั้งเสนอทางเลือกให้

ปี 2552 กรมอนามัยร่วมมือกับกรมควบคุมโรค และภาคีเครือข่ายนำแนวคิดข้างต้นมาจัดทำเป็นแนวทางการดำเนินงาน ให้โรงพยาบาลชุมชน โรงพยาบาลศูนย์ โรงพยาบาลทั่วไป และโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพในสังกัดกรมอนามัยทดลองใช้ในบางพื้นที่

ทั้งนี้ โรงพยาบาลได้จัด “คลินิกวัยรุ่น” สำหรับให้บริการสุขภาพแก่วัยรุ่นตามแนวคิด YFHS โดยจัดให้มีบริการส่งเสริมสุขภาพ เช่น การซักประวัติและตรวจร่างกายทั่วไป บริการให้ความรู้และคำแนะนำเรื่องสุขภาพวัยรุ่น และเยาวชน มีเอกสาร หนังสือ แผ่นพับ นิตยสาร วารสาร และสื่ออื่นๆ บริการป้องกัน แก้ไข และฟื้นฟูปัญหาสุขภาพและอนามัยการเจริญพันธุ์ เช่น บริการวางแผนครอบครัว การให้คำแนะนำการเตรียมตัวก่อนตั้งครรภ์ การป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ บริการส่งต่อไปยังคลินิกอื่น หรือส่งต่อไปรับการดูแลทางการแพทย์และทางสังคมนอกโรงพยาบาลตามสภาพ เป็นต้น

ข้อมูล ณ วันที่ 5 ตุลาคม 2560 มีจังหวัดที่ดำเนินงานครอบคลุมทุกอำเภอ จำนวน 23 จังหวัด และ
โรงพยาบาลผ่านเกณฑ์มาตรฐาน YFHS จำนวน 704 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 80.46 ในจำนวนโรงพยาบาลที่ผ่าน
เกณฑ์ดังกล่าว